

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Β' ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

**«Αναμόρφωση του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας,
ρυθμίσεις θεμάτων Κοινωνικής Ασφάλισης και άλλες διατάξεις»**

I. Εισαγωγικές Παρατηρήσεις

Α. Το φερόμενο προς συζήτηση και ψήφιση Νσχ, όπως διαμορφώθηκε κατά την επεξεργασία του στη Διαιρκή Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων, αποτελείται από τρεις (3) ενότητες και ενενήντα ένα (91) άρθρα κατανεμημένα σε επί μέρους Κεφάλαια. Στο Μέρος Α' ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με την αναμόρφωση του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (άρθρα 1-33), στο Μέρος Β' ρυθμίζονται ζητήματα κοινωνικής ασφάλισης (άρθρα 34-83), ενώ το Μέρος Γ' (άρθρα 84-91) περιλαμβάνει διατάξεις που αφορούν λοιπά ζητήματα του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης.

Ειδικότερα, με τις διατάξεις του Μέρους Α', το οποίο αποτελείται από πέντε Κεφάλαια, αντικαθίσταται, στο μεγαλύτερο μέρος του, και ενσωματώνεται σε ενιαίο κείμενο το νομοθετικό πλαίσιο το οποίο διέπει το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.Ε.Π.Ε.) και ιδίως οι διατάξεις του ν. 2639/1998 «Ρύθμιση εργασιακών σχέσεων, σύσταση Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας και άλλες διατάξεις».

Συμφώνως προς την Αιτιολογική Έκθεση, με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις επιχειρείται η ενίσχυση του Σ.Ε.Π.Ε., ιδίως με τη διεύρυνση των αρμοδιοτήτων του και τη στελέχωσή του με ικανό και εξειδικευμένο προσωπικό, προκειμένου να ανταποκρίνεται στις ανάγκες της σύγχρονης εποχής. Σημειώνεται ότι η ολοκλήρωση της μεταρρύθμισης για την ενδυνάμωση της Επιθεώρησης Εργασίας και την πλήρη στελέχωσή της με το καταλλήλως εκπαιδευμένο προσωπικό περιλαμβάνεται στις υποχρεώσεις που έχει αναλάβει η

χώρα μας συμφώνως προς τον ν. 3845/2010 (ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV, Μνημόνιο Συνεννόησης στις Συγκεκριμένες Προϋποθέσεις Οικονομικής Πολιτικής. Ενέργειες για τον πέμπτο απολογισμό οι οποίες θα πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί ως το τέλος του δεύτερου τριμήνου του 2011. Βλ. σχετικώς και Μνημόνιο Συνεννόησης για τις συγκεκριμένες προϋποθέσεις Οικονομικής Πολιτικής (τέταρτη επικαιροποίηση), 2 Ιουλίου 2011. http://www.minfin.gr/content-api/f/binaryChannel/minfin/datastore/48/eb/58/48eb58a83e38a8aa17a93a27dcb0c689945e67b7/application/pdf/rev_4th_engl.pdf).

Ειδικότερα, με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Α' (άρθρα 1-6) συνιστάται εκ νέου το Σ.ΕΠ.Ε. (άρθρο 1) και επαναπροσδιορίζονται οι αρμοδιότητές του, οι οποίες διευρύνονται εν σχέσει προς το υφιστάμενο καθεστώς του (άρθρο 2). Ο ρόλος του Σ.ΕΠ.Ε. καθίσταται συμβουλευτικός, καθοδηγητικός, συμφιλιωτικός, ελεγκτικός και διωκτικός (βλ. Αιτιολογική Έκθεση, επί του άρθρου 2 του Νοσχ). Προβλέπεται η αρμοδιότητα του Σ.ΕΠ.Ε. να παρεμβαίνει συμφιλιωτικώς για την επίλυση συλλογικών και ατομικών εργατικών διαφορών, προσδιορίζεται η φύση των ως άνω διαφορών και καθορίζεται η σχετική διαδικασία συμφιλίωσης. Ορίζεται ότι η εν λόγω διαδικασία διεξάγεται από Συμφιλιωτή Εργατικών Διαφορών, ο οποίος είναι Επιθεωρητής Εργασίας με αυξημένα προσόντα (άρθρα 3 και 4), και ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν τη στελέχωση, την εκπαίδευση και την πιστοποίηση του προσωπικού του Σ.ΕΠ.Ε. (άρθρα 5 και 6). Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Β' ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν την οργάνωση και τη λειτουργία του Σ.ΕΠ.Ε. και την υπηρεσιακή κατάσταση του προσωπικού του (άρθρα 7-20). Μεταξύ άλλων, συνιστώνται: η Υπηρεσία Ειδικών Επιθεωρητών Εργασίας (άρθρο 9), το Αυτοτελές Γραφείο Ενημέρωσης, Υποδοχής, Αξιολόγησης και Διαχείρισης Καταγγελιών (άρθρο 11) και η Ειδική Ομάδα Ετοιμότητας και Άμεσης Επέμβασης (άρθρο 12), και καθορίζεται η στελέχωση και το έργο τους. Επίσης, προβλέπεται η ηλεκτρονική διασύνδεση του Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ., του Σ.ΕΠ.Ε. και του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού, για την επικοινωνία τους με τις επιχειρήσεις και την καταγραφή και διαχείριση πληροφοριών και δεδομένων (άρθρο 18). Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Γ' (άρθρα 21-22), μεταξύ άλλων, συνιστώνται: το Συμβούλιο Κοινωνικού Ελέγχου Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.Κ.Ε.Ε.Ε.) καθώς και Περιφερειακές Επιτροπές Κοινωνικού Ελέγχου Επιθεώρησης Εργασίας (Π.Ε.Κ.Ε.Ε.Ε.), και καθορίζονται η σύνθεση και οι αρμοδιότητές τους (άρθρο 21), ενώ προβλέπεται η υποβολή της ετήσιας έκθεσης πεπραγμένων του Σ.ΕΠ.Ε. στον Πρόεδρο της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων της Βουλής των Ελλήνων. Στο Κεφάλαιο Δ' προβλέπονται, μεταξύ άλλων, οι διοικητικές κυρώσεις τις οποίες επιβάλλει το Σ.ΕΠ.Ε. σε περίπτωση παραβίασης της εργατικής νομοθεσίας (άρθρα 23-24) και θε-

σπίζονται ρυθμίσεις που αφορούν τον έλεγχο της τήρησης της ασφαλιστικής νομοθεσίας για την αποτροπή της αδήλωτης εργασίας. Σχετικώς, προβλέπεται η συνεργασία του Σ.ΕΠ.Ε. με το Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ., του οποίου τα αρμόδια όργανα υποχρεούνται να επιβάλλουν στους παραβάτες τις προβλεπόμενες κυρώσεις βάσει των σχετικών διαπιστωτικών πράξεων παράβασης που συντάσσουν οι Επιθεωρητές Εργασίας (άρθρο 25). Εισάγεται ο θεσμός της κάρτας εργασίας για την ηλεκτρονική καταγραφή και τον έλεγχο της προσέλευσης και αποχώρησης από την εργασία τους των υπαγόμενων στην ασφάλιση του Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. εργαζομένων, και προβλέπεται έκπτωση επί των αντίστοιχων ασφαλιστικών εισφορών για τις επιχειρήσεις που θα εγκαταστήσουν το εν λόγω ηλεκτρονικό σύστημα και για τους εργαζομένους σε αυτές (άρθρο 26). Περαιτέρω, ρυθμίζονται ζητήματα σχετικώς με την επίδοση των πράξεων που εκδίδει το Σ.ΕΠ.Ε. (άρθρο 27) και την επιβολή ποινικών κυρώσεων στους εργοδότες που παραβαίνουν τις οριζόμενες διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας (άρθρο 28). Τέλος, στο Κεφάλαιο Ε' (άρθρα 29-33) περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, διατάξεις οι οποίες αφορούν τους Ιατρούς Εργασίας (άρθρο 29), την παροχή φορολογικών στοιχείων στο Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. από τις Δ.Ο.Υ. [με την τροποποίηση της παρ. 5.β) του άρθρου 85 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Κ.Φ.Ε.) που κυρώθηκε με τον ν. 2238/1994, η οποία αφορά εξαιρέσεις από το φορολογικό απόρρητο], καθώς και τη δυνατότητα ανταλλαγής πληροφοριών ασφαλιστικού και φορολογικού ενδιαφέροντος μεταξύ του Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ., του Σ.ΕΠ.Ε., του Ο.Α.Ε.Δ και της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων του Υπουργείου Οικονομικών μέσω ηλεκτρονικής διασύνδεσης αρχείων (άρθρο 30), τη δυνατότητα συμμετοχής των οργάνων του Σ.Δ.Ο.Ε. στα μεικτά κλιμάκια ελέγχου των επιχειρήσεων και των χώρων εργασίας του άρθρου 151 του ν. 3655/2008 (άρθρο 31), καθώς και μεταβατικές, καταργούμενες και διατηρούμενες σε ισχύ διατάξεις (άρθρο 33).

Με τις διατάξεις του Μέρους Β' (άρθρα 34-83), το οποίο αποτελείται από οκτώ Κεφάλαια, ρυθμίζονται, ιδίως, επιμέρους ζητήματα κοινωνικής ασφάλισης. Συγκεκριμένως, με το Κεφάλαιο Α', υπό τον τίτλο «Προστασία Ευπαθών Ομάδων» τροποποιούνται οι διατάξεις του άρθρου 24 του ν. 2996/1996 ως προς το Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης Συνταξιούχων (Ε.Κ.Α.Σ., άρθρο 34), ρυθμίζεται η ιατροφαρμακευτική κάλυψη ανέργων και άλλων ευπαθών ομάδων (άρθρο 35), αυξάνεται ο χρόνος προστασίας από την απόλυση μετά τον τοκετό στους 18 μήνες (άρθρο 36) και εξομοιώνονται οι άνδρες και οι γυναίκες ως προς τη δυνατότητα θεμελίωσης δικαιώματος συνταξιοδότησης με 25 έτη ασφάλισης, ανεξαρτήτως ορίου ηλικίας, σε περίπτωση που είναι γονείς τέκνων με ποσοστό αναπηρίας 67 % και άνω. Με το Κεφάλαιο Β',

το οποίο τιτλοφορείται «Ρυθμίσεις ασφαλιστικού περιεχομένου», θεσπίζεται, μεταξύ άλλων, η υποχρέωση των ασφαλιστικών φορέων κύριας ασφάλισης να εκδίδουν, υπό προϋποθέσεις, την οριστική απόφαση συνταξιοδότησης εντός τριών μηνών από την υποβολή της αίτησης και των σχετικών δικαιολογητικών (άρθρο 38), τροποποιείται η παρ. 7 του άρθρου 4 του ν. 3029/2002, όπως ισχύει, σχετικώς με την αναγνώριση του πλασματικού χρόνου για κάθε τέκνο, για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα συνταξιοδότησης υπό τις προϋποθέσεις που διαμορφώνονται και ισχύουν από 1.1.2011 και εφεξής (άρθρο 39), συμπληρώνονται οι διατάξεις της παρ. 18 του άρθρου 10 του ν. 3863/2010, με τις οποίες καθορίζονται οι χρόνοι πλασματικής ασφάλισης (άρθρο 40), ρυθμίζονται ζητήματα αναγνώρισης χρόνου ασφάλισης ειδικών κατηγοριών ασφαλισμένων (άρθρο 41) και ζητήματα απασχόλησης συνταξιούχων (άρθρο 42), αποσαφηνίζονται τα πρόσωπα που υπάγονται υποχρεωτικώς στην ασφάλιση του Ενιαίου Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης Μισθωτών (Ε.Τ.Ε.Α.Μ., άρθρο 44), ρυθμίζονται συνταξιοδοτικά ζητήματα των εργαζομένων υπό την ιδιότητα του ηθοποιού μελοδραματικού θεάτρου, του μουσικού πνευστών οργάνων και του χορευτή (άρθρο 45), τροποποιούνται και συμπληρώνονται οι σχετικές με το Ταμείο Πρόνοιας Δημοσίων Υπαλλήλων (Τ.Π.Δ.Υ.) διατάξεις (άρθρο 47), και, τέλος, ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με την ασφάλιση ασθένειας (άρθρο 48). Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Γ' (άρθρα 49-56) ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν σε πρόσωπα ασφαλισμένα στον Ο.Α.Ε.Ε., όπως, επί παραδείγματι, η δυνατότητα διατήρησης της επαγγελματικής δραστηριότητας ασφαλισμένου και μετά την υποβολή αίτησης συνταξιοδότησης υπό προϋποθέσεις, η ασφάλιση οδηγών αυτοκινήτων δημόσιας χρήσης κ.λπ.. Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Δ' (άρθρα 57-62) ρυθμίζονται ζητήματα Ε.Τ.Α.Α., όπως, επί παραδείγματι, η υποχρέωση απογραφής των εργοδοτών που απασχολούν υγειονομικούς, και ζητήματα υποβολής καταστάσεων εισφορών, παράλληλης ασφάλισης στο Ε.Τ.Α.Α. και τον Ο.Α.Ε.Ε. κ.λπ.. Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Ε' (άρθρο 63) ρυθμίζονται ζητήματα Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ., όπως ιδίως, η τροποποίηση διατάξεων που αφορούν στην απεικόνιση του ασφαλιστικού ιστορικού των ασφαλισμένων μέσω των Ατομικών Λογαριασμών Ασφάλισης. Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Στ' (άρθρα 64-74) ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν στον Ο.Α.Ε.Δ., όπως, επί παραδείγματι, η επιδότηση της ασφαλιστικής εισφοράς ανέργων ασφαλισμένων, ηλικίας 55 μέχρι 64 ετών. Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Ζ' (άρθρα 75-82) ρυθμίζονται, ιδίως, ζητήματα προσωπικού και οργάνωσης της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Γ.Γ.Κ.Α.) και των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης (Φ.Κ.Α.) (άρθρα 75, 76), συγκρότησης συλλογικών οργάνων Φ.Κ.Α. (άρθρα 77, 78), καθώς και αξιοποίησης της κινητής και

ακίνητης περιουσίας των Φ.Κ.Α. (άρθρο 79). Περαιτέρω, ενισχύεται η αρμοδιότητα ελέγχου και επιβολής κυρώσεων της Υπηρεσίας Ελέγχου Δαπανών Υγείας των Φ.Κ.Α. (ΥΠ.Ε.Δ.Υ.Φ.Κ.Α., άρθρο 80 Νσχ), που έχει συσταθεί στη Γ.Γ.Κ.Α., με το άρθρο 32 του ν. 2676/1999. Με το Κεφάλαιο Η' (άρθρο 83) τροποποιούνται διατάξεις του Καταστατικού Ασφάλισης και Συνταξιοδότησης Αγροτών (π.δ. 78/1998) από τον Ο.Γ.Α.. Ειδικότερα, ρυθμίζονται οι αχρεωστήτως καταβληθείσες εισφορές και εισάγεται δυνατότητα ελέγχου της συνδρομής των νόμιμων προϋποθέσεων συνέχισης της ασφάλισης στον ως άνω ΦΚΑ.

Τέλος, με τις «Λοιπές διατάξεις» του Μέρους Γ', επεκτείνεται στο σύνολο των οφειλών φυσικών προσώπων, «που δεν έχουν πτωχευτική ικανότητα και έχουν περιέλθει, χωρίς δόλο, σε μόνιμη αδυναμία πληρωμής ληξιπρόθεσμων χρηματικών οφειλών τους» (άρθρο 1 παρ. 1 του ν. 3869/2010), η δυνατότητα ρύθμισης των οφειλών και απαλλαγής του οφειλέτη, με την προβλεπόμενη στον ν. 3869/2010 διαδικασία (άρθρο 85 Νσχ), καταργούνται τα Κέντρα Εργαζόμενης Νεότητας του Οργανισμού Εργατικής Εστίας (άρθρο 86), συνιστάται, εποπτευόμενο από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, ν.π.ι.δ., με την επωνυμία «Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας και Ανθρωπίνου Δυναμικού» (Ε.Ι.Ε.Α.Δ.), ως καθολικός διάδοχος των καταργουμένων «Παρατηρητήριο Απασχόλησης Ερευνητική – Πληροφορική (ΠΑΕΠ) Α.Ε.» και «Επαγγελματική Κατάρτιση (ΕΚΑΕ) Α.Ε.» (άρθρο 88).

Β. Ειδικώς ως προς το συνταγματικό πλαίσιο των προτεινόμενων ρυθμίσεων ασφαλιστικού περιεχομένου, σημειωτέα τα ακόλουθα (βλ. και Έκθεση της Επιστημονικής Υπηρεσίας της Βουλής επί του Νσχ «Νέο Ασφαλιστικό Σύστημα και συναφείς διατάξεις, ρυθμίσεις στις εργασιακές σχέσεις» της 5.7.2010):

Η κρατική μέριμνα για την κοινωνική ασφάλιση των εργαζομένων, όπως αυτή προβλέπεται στο άρθρο 22 παρ. 5 του Συντάγματος, θεμελιώνει αντίστοιχο κοινωνικό δικαίωμα (στη θεωρία γίνεται λόγος και για σχετική θεσμική εγγύηση ή συνταγματική εντολή, βλ., λ.χ., Γ. Λεβέντη, Τα κοινωνικά δικαιώματα του πολίτη, ΤοΣ, 1976, σελ. 172). Όπως προκύπτει από τη διατύπωση του άρθρου 22 παρ. 5 («Το Κράτος μεριμνά για την κοινωνική ασφάλιση των εργαζομένων, όπως νόμος ορίζει»), το Σύνταγμα επιφυλάσσει στον κοινό νομοθέτη την ευχέρεια να ρυθμίζει τα ζητήματα που αναφέρονται στην οργάνωση και τη λειτουργία του θεσμού της κοινωνικής ασφάλισης των εργαζομένων, στο πλαίσιο των κανόνων που τίθενται από τις εν γένει συνταγματικές διατάξεις, ιδίως περί ισότητας και προστασίας της οικογένειας και της υγείας (άρθρα 4 και 21 Συντάγματος. Βλ., ενδεικτικώς, ΣτΕ

2747/1981, ΕΔΚΑ 1982, σελ. 271. Πρβλ. Κ. Κρεμαλή, Δίκαιο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, 1985, σελ. 38, επ., Α. Πετρόγλου, Η συνταγματική προστασία της Κοινωνικής Ασφάλισης, ΕΔΚΑ 1976, σελ. 690 επ.).

Ειδικότερα, οι σχέσεις της κοινωνικής ασφάλισης ρυθμίζονται από τον νομοθέτη ελευθέως, με γνώμονα αφενός την προαγωγή της κοινωνικής ασφάλισης των εργαζομένων (ΣτΕ Ολ 2973/1991, ΕΔΚΑ, 1992, σελ. 186), αφετέρου την προστασία του ασφαλιστικού κεφαλαίου (ΣτΕ 2983/1989, ΕΔΚΑ 1992, σελ. 93), ώστε να μην τίθενται σε κίνδυνο οι μελλοντικές ασφαλιστικές παροχές. Ως προς δε τη μορφή του ασφαλιστικού φορέα «(η) μόνη δέσμευση που επιβάλλει το Σύνταγμα (...), εκεί όπου ο νόμος καθιερώνει την υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση και θεσπίζει την υποχρεωτική καταβολή ασφαλιστικής εισφοράς, είναι η παροχή της κοινωνικής ασφάλισης είτε από μόνο το Κράτος, είτε από νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου» (ΣτΕ Ολ 3100/2001, ΝοΒ 2002, σελ. 235, 2692/1993, ΤοΣ 1994, σελ. 895).

Το Κράτος υποχρεούται, εξ άλλου, όχι μόνο να θεσμοθετήσει σύστημα κοινωνικής ασφάλισης των εργαζομένων, να διορίζει και να εποπτεύει τη διοίκηση των ασφαλιστικών φορέων, αλλά και να συμμετέχει στη χρηματοδότησή του, διαθέτοντας για τον σκοπό αυτό ένα μέρος των γενικών εσόδων του προϋπολογισμού (βλ. ΣτΕ Ολ 5024/1987, ΕΔΚΑ 1988, σελ. 233, Κ. Χρυσόγονο, Ατομικά και Κοινωνικά Δικαιώματα, 2002, σελ. 526).

Περαιτέρω, ο ασφαλιστικός δεσμός αποτελεί μεν τη βάση θεμελίωσης του δικαιώματος, η δε σχέση κρατήσεων - παροχών πρέπει να γίνεται γενικώς σεβαστή (ΣτΕ 3152/1992, ΕΔΚΑ 1994, σελ. 145), η αρχή της ανταποδοτικότητας, όμως, ως αρχή της αναλογίας μεταξύ ασφαλιστικών εισφορών και ασφαλιστικών παροχών, «δεν αποτελεί συνταγματικώς κατοχυρωμένο κανόνα» (ΣτΕ 2535/2008, 1022/2005, 58/1999, 3594/1997, 2694/1989, 4427/1984 Ολ., 2263/1982 Ολ.). Δύναται, κατά συνέπεια, να καμφθεί νομοθετικώς είτε όταν για την κάλυψη του κεφαλαίου συνεισφέρουν, εκτός από τις ασφαλιστικές κρατήσεις, και κοινωνικοί πόροι ή το Δημόσιο (ΣτΕ 136/1989) είτε, κατ' εφαρμογή της αρχής της κοινωνικής αλληλεγγύης, για να ενισχυθούν, περαιτέρω υστερούντες εισοδηματικώς, ασφαλισμένοι (βλ. ΣτΕ 3096/2001, ΤοΣ 2001, σελ. 128). Δεν κωλύεται, εξ άλλου, ο κοινός νομοθέτης, καταρχήν, να μεταβάλλει για το μέλλον το σύστημα συνταξιοδότησης κατηγοριών ασφαλισμένων, ιδίως δε το ύψος των ασφαλιστικών παροχών, με γνώμονα την εξυπηρέτηση του γενικότερου συμφέροντος, ενόψει των εκάστοτε βιοτικών αναγκών που επικρατούν και των οικονομικών δυνατοτήτων των ασφαλιστικών οργανισμών (πρβλ. ΣτΕ Ολ 542/1999, 615/1991, 3552/1990, 3984/1987 κ.ά.).

Τέλος, διαφορές από τη νομοθεσία περί της κοινωνικής ασφάλισης εμπί-

πτουν στο πεδίο εφαρμογής και της ΕΣΔΑ, και μάλιστα του άρθρου 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της. Κατά τη νομολογία του ΕΔΔΑ (βλ. σχετικώς, Αθ. Πετρόγλου, Μνημόνιο, Κοινωνικοασφαλιστική μεταρρύθμιση και περικοπές συντάξεων, ΕΔΚΑ., 2010, σελ. 1, Αχ. Σκόρδα και Λ. Α. Σισιλιάνο, Προστατεύει το άρθρο 1 του Πρώτου Πρωτοκόλλου στην ΕΣΔΑ το ύψος των συνταξιοδοτικών παροχών;, ΝοΒ 2000, σελ. 1221 επ.), το άρθρο 1 ΠΠΠ δεν εγγυάται στους ασφαλισμένους δικαίωμα σε ορισμένο ποσό σύνταξης (ΕΔΔΑ υποθ. Asmundsson, Αποφ. 12.10.2004, ΕΔΚΑ 2005, σελ. 97), επί επεμβάσεων δε στο συνταξιοδοτικό δικαίωμα πρέπει να διατηρείται δίκαιη ισορροπία μεταξύ των απαιτήσεων του γενικού συμφέροντος της κοινότητας και της ανάγκης προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ατόμου (υποθ. Asmundsson, όπ. π.). Έτσι, «Ο τρόπος και η έκταση της στέρησης της σύνταξης (πλήρης ή μερική), η ύπαρξη ή όχι άλλων μέσων διαβίωσης, η διατήρηση ή όχι του δικαιώματος στην υγειονομική περίθαλψη, αποτελούν, κατά τη νομολογία του ΕΔΔΑ, τα κριτήρια για την τήρηση ή μη της δίκαιης ισορροπίας μεταξύ της προσβολής αγαθού το οποίο προστατεύεται από την ΕΣΔΑ και του δημοσίου συμφέροντος» (Αθ. Πετρόγλου, όπ. π., σελ. 7).

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων

1. Επί του άρθρου 3

Συμφώνως προς τις διατάξεις του προτεινόμενου άρθρου: «Το Σ.ΕΠ.Ε. παρεμβαίνει συμφιλιωτικά, μετά την υποβολή σχετικού αιτήματος (...) για την επίλυση συλλογικών και ατομικών εργατικών διαφορών. Συμφιλιωτική διαδικασία δεν διεξάγεται για υποθέσεις αρμοδιότητας του Οργανισμού Μεσολάβησης και Διαιτησίας (Ο.ΜΕ.Δ.), όπως αυτές καθορίζονται στο ν. 1876/1990 (...). Η διαδικασία της Συμφιλίωσης και επίλυσης εργατικών διαφορών αρχίζει με την κατάθεση σχετικής αίτησης από τα ενδιαφερόμενα μέρη, η οποία υποβάλλεται από κοινού ή χωριστά. Όταν η αίτηση υποβάλλεται χωριστά, γνωστοποιείται με κάθε πρόσφορο μέσο και στο άλλο μέρος με μέριμνα του Συμφιλιωτή (...). Ο Συμφιλιωτής καλεί τα μέρη σε ενώπιόν του συζήτηση, στην οποία αυτά υποχρεούνται να παρασταθούν [ορθώς: παραστούν] αυτοπροσώπως είτε με νόμιμο εκπρόσωπο είτε με άλλο εξουσιοδοτημένο πρόσωπο (...). Εάν απουσιάζει ένα από τα μέρη, ο Συμφιλιωτής καταγράφει τις απόψεις του παριστάμενου μέρους και θεσπίζεται μαχητό τεκμήριο για την αλήθεια των πραγματικών ισχυρισμών αυτού. Συγχρόνως ο Συμφιλιωτής μπορεί να επιβάλει στο απόν μέρος τις διοικητικές κυρώσεις (...)».

Όσον αφορά τη δημιουργία τεκμηρίου, δεν φαίνεται να εξετάζεται στην υπόψηψη διάταξη η συνδρομή εύλογης αιτίας, στην οποία ενδεχομένως θα οφείλεται η απουσία ενός μέρους κατά τη συζήτηση ενώπιον του Συμφιλιωτή, όπως επίσης δεν περιγράφονται οι τρόποι με τους οποίους θα προκύπτει η έγκαιρη και αδιαμφισβήτητη κλήτευση κάθε μέρους, ώστε στη συνέχεια να μπορεί να προκύψει η αρνητική συνέπεια της δημιουργίας, σε βάρος του, τεκμηρίου, λόγω της απουσίας του. Δεδομένου, μάλιστα, ότι κατά τη σχετική διαδικασία καταγράφονται μόνο οι απόψεις του παριστάμενου μέρους και δημιουργείται τεκμήριο, έστω, μαχητό – το οποίο, κατ' ορθότερη διατύπωση, αφορά πραγματικά γεγονότα και όχι ισχυρισμούς – προκαλείται προβληματισμός ως προς την ισχύ του εν λόγω τεκμηρίου. Εάν μεν το τεκμήριο αφορά τη συμφιλιωτική διαδικασία, τότε θα μπορούσε να διερωτηθεί κανείς για τη σημασία του, αφού στο τέλος της διαδικασίας αυτής προκύπτει απλή γνώμη. Εάν, αντιθέτως, η ισχύς του τεκμηρίου βαίνει πέραν της συμφιλιωτικής διαδικασίας, και ισχύει, π.χ., και στη σχετική πολιτική δίκη, τίθεται το ερώτημα εάν τηρούνται, εν προκειμένω, οι αρχές της δίκαιης δίκης.

Περαιτέρω, σημειώνεται ότι η διαδικασία της Συμφιλίωσης προβλέπεται έως σήμερα στις διατάξεις του άρθρου 13 του ν. 1876/1990 (βλ., σχετικώς, Κ. Παπαδημητρίου, Συλλογικές εργασιακές σχέσεις και επίλυση διαφορών εργασίας, 1992, σελ. 66 επ. και Στ. Βλαστό, Συλλογικές Εργασιακές Σχέσεις, 2006, σελ. 364 επ.). Εξ άλλου, θα ήταν χρήσιμο να ορισθεί σαφώς κατά πόσον οι εν λόγω διατάξεις θα καταργηθούν από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

2. Επί του άρθρου 5

Συμφώνως προς την παρ. 3 του προτεινόμενου άρθρου: «Το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας στελεχώνεται με νέες προσλήψεις, με μεταθέσεις υπαλλήλων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, με αποσπάσεις υπαλλήλων του Δημοσίου και νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και με μετατάξεις, κατά τις κείμενες διατάξεις». Περαιτέρω, στην παρ. 4 ορίζεται ότι: «Υπάλληλος που υπηρετεί στο Σ.ΕΠ.Ε. και στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου συμμετέχει στη διενέργεια ελέγχων με τον Επιθεωρητή Εργασίας». Τέλος, συμφώνως προς την παρ. 6 του παρόντος: «Το μόνιμο και με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου προσωπικό της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης συμμετέχει στη διενέργεια ελέγχων και διατίθεται για την εν γένει εκπλήρωση της αποστολής του Σ.ΕΠ.Ε.. Οι πιο πάνω υπάλληλοι έχουν τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα του προσωπικού του Σ.ΕΠ.Ε. κατά το

διάστημα που ασκούν τα εν λόγω καθήκοντα(...)».

Σχετικώς σημειώνεται ότι, συμφώνως προς το άρθρο 6 της υπ' αριθμ. 81 Διεθνούς Συμβάσεως «Περί Επιθεωρήσεως της Εργασίας εις την Βιομηχανίαν και το Εμπόριον», η οποία ψηφίσθηκε το 1947 στη Γενεύη από τη Διεθνή Συνδιάσκεψη Εργασίας και κυρώθηκε από τη χώρα μας με τον ν. 3249/1955, «Το προσωπικόν της επιθεωρήσεως αποτελείται από δημοσίους υπαλλήλους περί των αι καταστατικάί διατάξεις και αι συνθήκαι της υπηρεσίας εξασφαλίζουν την μονιμότητα της απασχολήσεως αυτών και την ανεξαρτησίαν των από πάσης κυβερνητικής μεταβολής και πάσης ατόπου εξωτερικής επιρροής».

3. Επί των άρθρων 17 παρ. 13.δ. και 13.ε., 40, 41 παρ. 1 εδ. 8, 42 παρ. 3 και 5, 54 παρ. 3, 60, 61 παρ. 1, 61 παρ. 2, 63 παρ. 1

Με τις προτεινόμενες διατάξεις ρυθμίζονται ζητήματα όπως η αναγνώριση χρόνων πλασματικής ασφάλισης (40 παρ. 1-6 και 41 παρ. 1), η απασχόληση συνταξιούχων (42 παρ. 3), η χορήγηση δεύτερης σύνταξης γήρατος στους ασφαλισμένους φορέων κύριας ασφάλισης (42 παρ. 5), ο τρόπος καθορισμού της αποζημίωσης των μελών των Επιτροπών του άρθρου 28 του ν. 3850/2010 (17 παρ. 13.δ.), και η απαλλαγή του Οργανισμού Εργατικής Εστίας από πρόστιμα τα οποία προκύπτουν από εκπρόθεσμη καταβολή των αναλογουσών εισφορών εργοδότη-ασφαλισμένου στους εκπροσώπους των εργαζομένων και του Τεχνικού Επιμελητηρίου, καθώς και στους ειδικούς επιστήμονες που μετέχουν στις Μεικτές Επιτροπές (17 παρ. 13.ε). Περαιτέρω, με τις διατάξεις των άρθρων 54 παρ. 3, 60, 61 παρ. 1, 61 παρ. 2, 63 παρ. 1 ρυθμίζονται ζητήματα όπως η σταδιακή αύξηση ορίων ηλικίας και χρόνου ασφάλισης για τους ασφαλισμένους στο Ταμείο Ασφάλισης Ναυτικών και Τουριστικών Πρακτόρων του Ο.Α.Ε.Ε. (54 παρ. 3), η παράλληλη ασφάλιση των προ της 1.1.1993 ασφαλισμένων του Ε.Τ.Α.Α. στον Ο.Α.Ε.Ε. και ο υπολογισμός της παροχής των ασφαλισμένων στον Κλάδο Μονοσυνταξούχων του Ε.Τ.Α.Α.-Τ.Σ.Α.Υ. και της Ειδικής Προσαύξησης των ασφαλισμένων του Ε.Τ.Α.Α.-Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε. (60), το όριο ηλικίας συνταξιοδότησης μητέρων ανήλικων τέκνων ασφαλισμένων σε κλάδους κύριας ασφάλισης-σύνταξης αυτοαπασχολούμενων (61 παρ. 1), το ασφαλιστικό καθεστώς των προσλαμβανομένων στο Δημόσιο από 1.1.2011 οι οποίοι υποχρεωτικώς ασφαλίζονται στο Ε.Τ.Α.Α. (61 παρ. 2), και η κεφαλαιοποίηση πάσης φύσεως οφειλών των δραστηριοποιούμενων στους τομείς ναυπήγησης, μετατροπής, επισκευής και συντήρησης πλοίων επιχειρήσεων, η μέχρι την 31.12.2013 αναστολή της λήψης αναγκαστικών μέτρων εις βάρος τους και η χορήγηση σε αυτούς ασφαλιστικής ενημερότητας υπό όρους (πρβλ. και άρθρο 20 του ν. 3769/2009).

Στις ανωτέρω διατάξεις προσδίδεται αναδρομική ισχύς, ιδίως από τη δημοσίευση του ν. 3683/2010.

Σχετικώς σημειώνεται ότι ο νομοθέτης δεν κωλύεται, κατ' αρχήν, να προσδώσει στον νόμο αναδρομική ισχύ, οπωσδήποτε, όμως, υπό προϋποθέσεις (βλ., σχετικώς, ΟΛΑΠ 4/1990, 7/1990 και 1067/1979 εν σχέσει προς συνταγματικές διατάξεις, όπως π.χ., τα άρθρα 4 παρ. 1, 17 και 20 παρ. 1, καθώς και διατάξεις της ΕΣΔΑ, όπως τα άρθρα 6 παρ. 1 της Σύμβασης και 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της (ΑΠ 1277/2008, ΑΠ 928/2006, ΑΠ 1823/2005).

Ειδικότερα, έχει κριθεί ότι «ο κοινός νομοθέτης δεν κωλύεται μεν, κατ' αρχήν, να μεταβάλει, ακόμη και αναδρομικά, τις κείμενες ουσιαστικές ρυθμίσεις του νόμου, αρκεί η επέμβασή του αυτή να μην αποτελεί ευθεία κύρωση της διοικητικής πράξης της οποίας η νομιμότητα είναι εκκρεμής ενώπιον των δικαστηρίων, να μην προσβάλει το δεδικασμένο ή την αρχή της μη αναδρομικότητας των διατάξεων που επιβάλλουν κυρώσεις, να αιτιολογείται από λόγους δημοσίου συμφέροντος και να μην προσβάλλει την αρχή της αναλογικότητας (ΣτΕ 542/1999 Ολ., 1839/1999, 6/2010, πρβλ. ΣτΕ 604/2002 Ολ., 1847/2008 Ολ.). (...)» Εξ άλλου, από τη διάταξη του άρθρου 6 παρ. 1 της ΕΣΔΑ «δεν απαγορεύεται γενικώς η θέσπιση αναδρομικών κανόνων δικαίου, όμως, είναι αντιθετες προς αυτήν νομοθετικές ρυθμίσεις μη υπαγορευόμενες από επιτακτικούς λόγους δημοσίου συμφέροντος, οι οποίες θεσπίζονται με αναδρομική ισχύ, ρυθμίζουν θέμα για το οποίο υφίσταται εκκρεμής δίκη με διάδικο το Δημόσιο ή νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου και με τη θέσπισή τους η έκβαση της δίκης αποβαίνει υπέρ του Δημοσίου ή του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου» (βλ. ΣτΕ 338/2011, όπου και παραπέμπεται σχετική νομολογία).

Ο νόμος, εξ άλλου, επιβάλλεται να έχει αναδρομική ισχύ όταν η αναδρομικότητα αποτελεί μέσο πραγμάτωσης του περιεχομένου της αρχής της ισότητας στην πράξη, πράγμα που δύναται να συμβαίνει κυρίως όταν α) ο νόμος συμπληρώνει ή τροποποιεί προηγούμενη νομοθετική ή κανονιστική ρύθμιση και εντάσσει σε αυτή ή αντιθέτως εξαιρεί από αυτή περιπτώσεις οι οποίες, βάσει της αρχής της ισότητας, κρίθηκε αντιστοίχως ότι κατά τρόπο αντισυνταγματικό είτε εξαιρέθηκαν από την εφαρμογή της είτε εντάχθηκαν στο πλαίσιο της, ή β) η αναδρομικότητα επιβάλλεται για την ικανοποίηση αναγκών που αφορούν είτε γενικότερο, δημόσιο ή κοινωνικό, συμφέρον είτε υπέρτερο εθνικό συμφέρον (βλ. Π. Παυλόπουλο, Συμβολή στη νομική θεμελίωση των ορίων της αναδρομικής ισχύος του νόμου, ΤοΣ 1985, σελ. 297-313, ιδίως, 312-313).

Η επιλογή εξ άλλου του χρόνου αναδρομής εναπόκειται, κατ' αρχήν, στον

νομοθέτη, η ρύθμιση όμως πρέπει να είναι γενική και αντικειμενική (ενδεικτικώς, βλ. ΣτΕ 3449/2007).

4. Επί του άρθρου 22 παρ. 3

Συμφώνως προς την προτεινόμενη διάταξη: (...) «Η ετήσια έκθεση πεπραγμένων του Σ.Ε.Π.Ε., στην οποία εμπεριέχεται και ο προγραμματισμός δράσης του επόμενου έτους, εγκρίνεται από το Σ.Κ.Ε.Ε.Ε., υποβάλλεται μέσα στο πρώτο τετράμηνο του επόμενου έτους στον Πρόεδρο της Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων της Βουλής και δημοσιεύεται από τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης». Αυτονόητο είναι ότι η διαδικασία υποβολής της ανωτέρω έκθεσης προς τη Βουλή γίνεται συμφώνως προς τον Κανονισμό της.

5. Επί του άρθρου 24

Α. Στην παρ. 1. περ. Α. του παρόντος προβλέπεται επιβολή προστίμου για κάθε παράβαση των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας από πεντακόσια (500) ευρώ μέχρι πενήντα χιλιάδες (50.000) ευρώ με αιτιολογημένη πράξη είτε του αρμόδιου Προϊσταμένου Τμήματος Επιθεώρησης είτε του αρμόδιου Προϊσταμένου Περιφερειακής Διεύθυνσης Επιθεώρησης.

Επίσης, στην παρ. 5 ορίζεται ότι «Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης κατηγοριοποιούνται οι παραβάσεις, καθορίζεται και ανακαθορίζεται το ύψος του προστίμου σε περίπτωση παραβίασης της εργατικής νομοθεσίας, καθώς και το ύψος του προστίμου του εδαφίου γ' της παρ. 9 του άρθρου 3 και προσδιορίζονται συγκεκριμένα ποσά ανά παράβαση της περίπτωσης Β' της παραγράφου 4». Τέλος, συμφώνως προς τη διάταξη της παρ. 8: «Με αποφάσεις του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης μπορεί να τροποποιούνται τα όρια του προστίμου που προβλέπεται από την περίπτωση Α της παραγράφου 1».

Εν προκειμένω παρατηρείται ότι η διάταξη της παρ. 5, συμφώνως προς την οποία, «(...) κατηγοριοποιούνται οι παραβάσεις, καθορίζεται και ανακαθορίζεται το ύψος του προστίμου σε περίπτωση παραβίασης της εργατικής νομοθεσίας (...)» αφορά προφανώς τις παραβάσεις και τα πρόστιμα της παρ. 1. περ. Α του προτεινόμενου άρθρου. Επίσης, το περιεχόμενο της διάταξης της παρ. 8 φαίνεται να καλύπτεται από το περιεχόμενο της διάταξης της παρ. 5. Υπό το φως των ανωτέρω, για λόγους σαφήνειας, θα ήταν ενδεχομένως χρήσιμο οι εν λόγω διατάξεις να συγχωνευθούν, με αντίστοιχη αναρίθμηση των λοιπών παραγράφων του προτεινόμενου άρθρου.

Β. Στην παρ. 4 του παρόντος προβλέπεται ότι για τις ευθέως αποδεικνυόμενες παραβιάσεις της νομοθεσίας, οι οποίες αναφέρονται στην εν λόγω διάταξη, επιβάλλεται κατά περίπτωση διοικητική κύρωση της παρ. 1 περ. Α ή/και της παρ. 3 του άρθρου 26, μόλις αυτές διαπιστωθούν, κατά δέσμια αρμοδιότητα του Επιθεωρητή Εργασίας ο οποίος διενήργησε τον έλεγχο, χωρίς προηγούμενη πρόσκληση του ενδιαφερομένου, συμφώνως προς το άρθρο 6 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας. Κατά την Αιτιολογική Έκθεση (σελ. 12), «Οι όποιες εξηγήσεις του εργοδότη παρέχονται κατά τη διάρκεια του επιτόπιου ελέγχου και δη μέσω της υπογραφής από αυτόν του σχετικού τυποποιημένου δελτίου (...). Στις περιπτώσεις αυτές μπορεί κάλλιστα να θεωρηθεί ότι υπερισχύει το δημόσιο συμφέρον της αποτελεσματικότητας του ελέγχου μέσω της «αποτρεπτικής» λειτουργίας της κύρωσης (που επιτρέπει εξαίρεση από το δικαίωμα προηγούμενης ακρόασης κατά το άρθρο 6 παρ. 3 ΚΔΔ/σίας)(...)».

Σχετικώς σημειώνεται ότι, συμφώνως προς τη νομολογία, «(...) κατά την έννοια των άρθρων 20 παρ. 2 του Συντάγματος και 6 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (Κ.Δ.Δ.), που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2690/1999 (Α' 45), δεν επιβάλλεται μεν, κατ' αρχήν, η προηγούμενη ακρόαση του ενδιαφερομένου όταν το σε βάρος του διοικητικό μέτρο λαμβάνεται βάσει αντικειμενικών κριτηρίων, όπως συμβαίνει στην περίπτωση επιβολής της διοικητικής κυρώσεως του προστίμου, η οποία δεν καταλείπεται στη διακριτική ευχέρεια του αρμόδιου οργάνου, αλλά αποτελεί δέσμια ενέργειά του, εφόσον διαπιστωθεί η συνδρομή των νόμιμων προς τούτο προϋποθέσεων. Όταν, όμως, εκ του νόμου καταλείπονται περιθώρια για την επιμέτρηση του ποσού του προστίμου, για την οποία λαμβάνονται υπόψη η βαρύτητα και οι συνθήκες τελέσεως της παραβάσεως καθώς και λοιπές περιστάσεις που ασκούν επιρροή στον προσδιορισμό του ύψους του επιβλητέου προστίμου (...) επιβάλλεται η, κατά τις προεκτεθείσες διατάξεις, τήρηση του τύπου της προηγούμενης ακρόασεως του παραβάτη (...)» (βλ. ενδεικτικώς ΣτΕ 2191/2010, 122/2009, 103/2006 και ΔΕΦ ΑΘ 1221/2010, 7/2009).

Επίσης, έχει κριθεί ότι «(...) η παρ. 1 του άρθρου 6 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, όπως ακριβώς και η προμνησθείσα συνταγματική διάταξη [παρ. 2 του άρθρου 20 του Συντάγματος], δεν έχει έδαφος εφαρμογής σε περιπτώσεις δυσμενών διοικητικών πράξεων, οι οποίες εκδίδονται βάσει αντικειμενικών προϋποθέσεων, ασυνδέτως προς οποιαδήποτε υποκειμενική συμπεριφορά του προσώπου του οποίου τα συμφέροντα θίγουν (...)» (βλ. σχετικώς ΣτΕ 162/2009 και 1505/2010).

Περαιτέρω, προηγούμενη ακρόαση του ενδιαφερομένου δεν απαιτείται, μεταξύ άλλων, όταν συντρέχει λόγος εξυπηρέτησης γενικότερου δημόσιου

συμφέροντος (ΣτΕ 1545/1995, 2252/1986, 3398/1985), όταν διενεργείται διοικητικός έλεγχος (ΣτΕ 2250/1985), όταν επιβάλλεται πρόστιμο ένεκα παράβασης του Κ.Β.Σ. (ΣτΕ 1732/2002), όταν το μέτρο που αφορά τη διασφάλιση του δημόσιου συμφέροντος κινδυνεύει να αναβληθεί, να ματαιωθεί ή να καταστεί περιττό (ΣτΕ 2252/1986, 220/1989, 1545/1995) κ.λπ. (βλ. Α. Τάχο, Ερμηνεία του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, 2009, σελ. 396-431, ιδίως σελ. 404-405).

6. Επί του άρθρου 26 παρ. 3

Συμφώνως προς την προτεινόμενη διάταξη, εάν σε επιχείρηση στην οποία εισήχθη το σύστημα της κάρτας εργασίας δεν γίνεται χρήση της συμφώνως προς τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, επιβάλλεται, μεταξύ άλλων, στον ίδιο τον εργαζόμενο ο οποίος δεν κάνει χρήση της κάρτας, εργασίας διοικητική κύρωση ύψους διακοσίων (200) ευρώ, η οποία βαρύνει τον εργαζόμενο και καταβάλλεται από τον εργοδότη.

Αυτονόητο είναι ότι το σχετικό πρόστιμο δεν επιβάλλεται σε περιπτώσεις κατά τις οποίες, ενώ έχει εγκατασταθεί το συγκεκριμένο σύστημα στην επιχείρηση, η παράλειψη της χρήσης της ως άνω κάρτας οφείλεται, επί παραδείγματι, είτε στη μη λειτουργία του συστήματος με υπαιτιότητα του εργοδότη είτε στη μη χορήγησή της από τον εργοδότη στον εργαζόμενο.

7. Επί του άρθρου 28

Με το άρθρο 28 παρ. 1 του υπό ψήφιση Νσχ προβλέπεται ότι με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον έξι μηνών ή με χρηματική ποινή τουλάχιστον εννιακοσίων ευρώ τιμωρείται κάθε εργοδότης που παραβιάζει τις διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας τις σχετικές με τους όρους και τις συνθήκες εργασίας, και συγκεκριμένως, τα χρονικά όρια εργασίας, την καταβολή δεδουλευμένων, την αμοιβή, την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων ή την καταβολή της νόμιμης αποζημίωσης απόλυσης. Θα ήταν νομοτεχνικώς ορθότερο και σύμφωνο προς την αρχή της νομιμότητας να αναφέρονται οι διατάξεις, η παραβίαση των οποίων τιμωρείται με τις ανωτέρω κυρώσεις. Σημειωτέον ότι οι παραβιάσεις από τον εργοδότη των διατάξεων για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων τιμωρούνται ήδη με τη διάταξη του άρθρου 72 του ν. 3850/2010 και, μάλιστα, με την ίδια ποινή που προβλέπει η προτεινόμενη διάταξη. Η παραβίαση των διατάξεων της νομοθεσίας για τα χρονικά όρια της εργασίας που περιέχονται στο ν.δ. 1037/1971 και στο β.δ. 748/1966 –η οποία, στο παρόν νομοσχέδιο, προτείνεται να τιμωρείται ως πλημμέλημα– απέκτησε χαρακτήρα πταίσματος δια του άρθρου 31 παρ. 5 και 6 του ν. 3904/2010, διότι, συμφώνως προς την Αιτιολογική Έκθεση (σελ. 12), αυτές

οι αξιόποινες πράξεις «δεν εμφανίζουν εγκληματικό άδικο και στην ουσία πρόκειται για πράξεις με μικρή κοινωνική απαξία».

8. Επί του άρθρου 30 παρ. 2 και 3

Α. Συμφώνως προς την παράγραφο 2 του προτεινόμενου άρθρου, μετά την παρ. 9Α του άρθρου 26 του α.ν. 1846/1951, όπως αντικαθίσταται δια της παρ. 1 του παρόντος, προστίθεται νέα παράγραφος 9Β ως εξής: «9Β. Οι πληροφορίες τις οποίες θεωρεί αναγκαίες [το Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ.] και κάθε άλλο στοιχείο ασφαλιστικού ενδιαφέροντος της παραγράφου 9Α και της περίπτωσης β΄ της παρ. 5 του άρθρου 85 του ν. 2238/1994 (Α΄ 151) [βλ. κατωτέρω παρ. 3 του παρόντος άρθρου] δύνανται να γνωστοποιούνται στο Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων-Ενιαίο Ταμείο Ασφάλισης Μισθωτών (Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ.) και μέσω ηλεκτρονικής διασύνδεσης αρχείων, όπου απαιτείται, από τη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων ή από κάθε άλλη Υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομικών, προκειμένου αυτό να διεκδικήσει πόρους, ασφαλιστικές εισφορές ή να διασφαλίσει κάθε άλλο έννομο δικαίωμά του, είτε αυτά αφορούν στο πρόσωπο εργοδότη, κατά την έννοια του άρθρου 8 του α.ν. 1846/1951, είτε σε οποιαδήποτε άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο, καθώς και σε ενώσεις προσώπων (...)».

Σχετικώς σημειώνεται ότι στην παρ. 9 Α του άρθρου 26 του α.ν. 1846/1951, όπως αντικαθίσταται δια της παρ. 1 του παρόντος, στην οποία παραπέμπει η εν λόγω διάταξη, δεν απαριθμούνται στοιχεία ασφαλιστικού ενδιαφέροντος. Τέτοια στοιχεία δεν απαριθμούνται ούτε στην περίπτωση β΄ της παρ. 5 του άρθρου 85 του Κ.Φ.Ε., όπως αυτή αντικαθίσταται με την παρ. 3 του παρόντος. Υπό το φως των ανωτέρω, το πρώτο εδάφιο της προτεινόμενης παραγράφου 9Β πρέπει να αναδιατυπωθεί.

Περαιτέρω, όσον αφορά τη γνωστοποίηση πληροφοριών και στοιχείων ασφαλιστικού ενδιαφέροντος στο Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ., προκειμένου αυτό να διεκδικεί πόρους και ασφαλιστικές εισφορές ή να διασφαλίζει κάθε άλλο έννομο δικαίωμά του, η διατύπωση ότι τα προς επεξεργασία δεδομένα (πληροφορίες και στοιχεία ασφαλιστικού ενδιαφέροντος) «αφορούν στο πρόσωπο εργοδότη (...) είτε σε οποιαδήποτε άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο, καθώς και σε ενώσεις προσώπων (...)» δεν εξασφαλίζει το δίχως άλλο ότι αυτά είναι πρόσφορα και συναφή για την επιδίωξη του ως άνω οριζόμενου σκοπού. Θα ήταν, επομένως, σκόπιμο να προσδιορισθούν τα πρόσωπα, των οποίων τα προς επεξεργασία δεδομένα δύνανται να υπηρετήσουν τον ανωτέρω περιγραφόμενο σκοπό.

Β. Δυνάμει της διατάξεως της παρ. 3 του παρόντος τροποποιείται η διάταξη της περ. β) της παρ. 5 του άρθρου 85 του Κ.Φ.Ε., η οποία αφορά περίπτωση εξαίρεσης από το φορολογικό απόρρητο. Συγκεκριμένως, επιτρέπεται η χορήγηση σε ειδικώς εξουσιοδοτημένους υπαλλήλους του Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. φορολογικών δηλώσεων, στοιχείων, εντύπων, καταστάσεων κ.λπ., τα οποία αφορούν πάσης φύσεως περιουσιακά στοιχεία καθώς και τα πλήρη στοιχεία που περιλαμβάνονται στις βεβαιώσεις αποδοχών, καθώς και στοιχεία από τον φάκελο του εργοδότη για την εξακρίβωση των μισθών και ημερομισθίων που αυτός κατέβαλε στο προσωπικό που απασχολεί.

Σχετικώς σημειώνεται ότι επεξεργασία προσωπικών δεδομένων στο πλαίσιο, ιδίως, φορολογικών ελέγχων και ελέγχων που αφορούν τη βεβαίωση και την είσπραξη ασφαλιστικών εισφορών από τα κατά νόμο αρμόδια ελεγκτικά όργανα προβλέπεται σε πλείονες διατάξεις της νομοθεσίας [όπως, επί παραδείγματι, στο άρθρο 85 παρ. 5 ν. 2238/1995 (Κ.Φ.Ε.), το άρθρο 31 π.δ. 186/1992 (Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων) κ.λπ.].

Στο μέτρο που ο εν λόγω περιορισμός του θεσπιζόμενου στο άρθρο 9Α του Συντάγματος δικαιώματος υπακούει στην αρχή του σκοπού, συμφώνως προς την οποία τα δεδομένα συλλέγονται κατά τρόπο θεμιτό και νόμιμο για καθορισμένους, σαφώς διατυπωμένους και νόμιμους σκοπούς, υφίστανται, δε, θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία εφόσον είναι συναφή, πρόσφορα και απαραίτητα για την επιδίωξη των σκοπών της επεξεργασίας [άρθρο 4 παρ. 1 περ. α) και β) του ν. 2472/1997, βλ. Γνωμοδοτήσεις 157/2007 ΝΣΚ και 1/2007 Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Α.Π.Δ.Π.Χ.)], ο εξυπηρετούμενος από την προτεινόμενη ρύθμιση σκοπός, όσον αφορά τη χορήγηση των ως άνω αναφερόμενων φορολογικών στοιχείων, πρέπει να ορίζεται σαφώς. Στο πεδίο εφαρμογής της διάταξης, κατά τη γενικότητα της διατύπωσής της φαίνεται, μάλιστα, να εμπίπτουν δεδομένα παντός προσώπου. Προς τον σκοπό αυτόν θα πρέπει να προσδιορισθούν στο κείμενό της τα πρόσωπα των οποίων τα αναφερόμενα φορολογικά στοιχεία και έγγραφα επιτρέπεται να χορηγούνται στους εξουσιοδοτημένους υπαλλήλους του Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ., κατ' αναφοράν προς ορισμένα στοιχεία που δικαιολογούν αυτή την επεξεργασία.

9. Επί του άρθρου 34

Με την προτεινόμενη διάταξη αναπροσαρμόζονται, μεταξύ άλλων, τα εισοδηματικά κριτήρια για τη χορήγηση του Ε.Κ.Α.Σ., προκειμένου να περιλαμβάνονται στα συνολικά εισοδήματα (ατομικά και οικογενειακά) που λαμβάνονται υπόψη για τη χορήγηση του επιδόματος, πέρα από τα φορολογητέα, και τα απαλλασσόμενα ή φορολογούμενα με ειδικό τρόπο.

Επισημαίνεται, κατ' αρχάς, ότι το Ε.Κ.Α.Σ. αποτελεί σύνθετη παροχή κοινωνικής ασφάλειας, η οποία αποσκοπεί στην κάλυψη γνήσιων ασφαλιστικών κινδύνων, δηλαδή των κινδύνων του γήρατος, της αναπηρίας και του θανάτου προστάτη της οικογένειας, μέσω της χορήγησης συμπληρωματικού επιδόματος, εφόσον συντρέχει μια σειρά προϋποθέσεων προνοιακής τεχνικής (βλ. Ξ. Κοντιάδη, Συνταγματικές εγγυήσεις και θεσμική οργάνωση της κοινωνικής ασφάλισης, 2004, σελ. 368-370).

Περαιτέρω, έχει κριθεί (βλ. ΔΠΑθ 2865/2007) ότι, από το συνδυασμό των άρθρων 16 και 17 του Κ.Φ.Ε., «η συνολική ετήσια τεκμαρτή δαπάνη, μαχητή υπό τους όρους του άρθρου 16 παρ. 3, αποτελεί, παράλληλα προς το σύστημα της δηλώσεως του εισοδήματος κατά κατηγορίες (Α' έως Ζ') αυτοτελή τρόπο προσδιορισμού του ετήσιου φορολογητέου εισοδήματος, το οποίο, εφόσον συντρέχουν και οι όροι των άρθρων 15 και 19, λογίζεται ως πραγματικό εισόδημα και εμπίπτει συνεπώς στην έννοια του «συνολικού ετήσιου φορολογητέου εισοδήματος» της παρ. β του άρθρου 20 του ν. 2434/1996, με τη οποία προβλέπονται τα όρια του εισοδήματος των συνταξιούχων που δικαιούνται το Ε.Κ.Α.Σ., δεδομένου μάλιστα ότι με την τελευταία αυτή διάταξη επιδιώκεται, η προστασία εκείνων μόνον των συνταξιούχων, οι οποίοι διαβιούν υπό συνθήκες συνολικού εισοδήματος, χαμηλότερου από τα όρια που προβλέπει ο νόμος, προϋπόθεση που δεν συντρέχει όταν από την τεκμαιρόμενη συνολική ετήσια δαπάνη προκύπτει ότι διαθέτουν επαρκείς πόρους διαβίωσης, το προϊόν των οποίων υπερβαίνει το όριο αυτό (ΕΣ. ΟΛ. 270/2000)».

Τέλος, θα πρέπει να επισημανθεί ότι από το άρθρο 62 του Κ.Φ.Ε και τις κατ' έτος εκδιδόμενες σχετικές κανονιστικές αποφάσεις, με τις οποίες προσδιορίζεται το περιεχόμενο της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος, δεν προκύπτει ότι η αναγραφή των απαλλασσόμενων και φορολογούμενων κατ' ειδικό τρόπο εισοδημάτων είναι υποχρεωτική, δεδομένου ότι αυτά τα ποσά αναγράφονται ως πρόσθετα πληροφοριακά στοιχεία.

10. Επί του άρθρου 36 παρ. 1

Με την ανωτέρω διάταξη αντικαθίσταται η παρ. 1 του άρθρου 15 του ν. 1483/1984 και ορίζεται, πλέον, ότι «απαγορεύεται και είναι απόλυτα άκυρη η καταγγελία της σύμβασης ή σχέσης εργασίας εργαζόμενης από τον εργοδότη της, τόσο κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης της όσο και για το χρονικό διάστημα δεκαοκτώ (18) μηνών μετά τον τοκετό ή κατά την απουσία της για μεγαλύτερο χρόνο, λόγω ασθένειας που οφείλεται στην κύηση ή τον το-

κετό, εκτός εάν υπάρχει σπουδαίος λόγος για καταγγελία. Ως σπουδαίος λόγος δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να θεωρηθεί ενδεχόμενη μείωση της απόδοσης στην εργασία της εγκύου που οφείλεται στην εγκυμοσύνη».

Από τη διατύπωση της διάταξης δεν προκύπτει σαφώς εάν η προστασία από την απόλυση ισχύει τόσο έναντι του εργοδότη, στον οποίο η τεκούσα προσλαμβάνεται (χωρίς να έχει προηγουμένως απασχοληθεί αλλού) πριν συμπληρώσει δεκαοκτώ (18) μήνες από τον τοκετό, όσο και έναντι του νέου εργοδότη (όταν λ.χ. η τεκούσα απεχώρησε εντός του διαστήματος των δεκαοκτώ (18) μηνών από τον προηγούμενο εργοδότη και εντός του ίδιου διαστήματος προσελήφθη σε νέο εργοδότη. Εάν βούληση του νομοθέτη (πρβλ. και Αιτιολογική Έκθεση, σελ. 18), «υπό τις παρούσες δημοσιονομικές συνθήκες», είναι να προστατευθεί η θέση εργασίας των γυναικών έναντι παντός εργοδότη, θα ήταν, ίσως, σκόπιμο να διευκρινισθεί το ζήτημα εν προκειμένω. Σημειώνεται ότι την αντίθετη άποψη, συμφώνως προς την οποία, σκοπός της διάταξης αποτελεί η προστασία της γυναίκας μόνον έναντι του εργοδότη στον οποίο υπηρετεί, όταν περιέρχεται σε κατάσταση εγκυμοσύνης (και όχι έναντι άλλου εργοδότη στον οποίο προσλαμβάνεται μετά τον τοκετό), έχει υιοθετήσει η νομολογία (βλ. Εφ. Πατρών 71/1997, ΔΕΕ 1997, σελ. 1001), ενώ αντίθετη άποψη έχει εκφράσει μέρος της θεωρίας (βλ. Χρ. Πετίνη-Πηνιώτη, Δικαιώματα εγκύων και τεκουσών γυναικών, ΔΕΝ, 2011, σελ. 893, κατά την οποία, εφόσον η διάταξη δεν διακρίνει, η προστασία ισχύει έναντι παντός εργοδότη).

11. Επί του άρθρου 36 παρ. 2

Σημειώνεται, κατ' αρχάς, ότι με την παρ. 2 του άρθρου 36 του Νσχ εισάγεται ερμηνευτική διάταξη του άρθρου 142 του ν. 3655/2008, συμφώνως προς την οποία «στο πεδίο εφαρμογής αυτού εμπίπτει η μητέρα που είναι ασφαλισμένη του ΙΚΑ – ΕΤΑΜ, εργάζεται με σχέση εργασίας ορισμένου ή αορίστου χρόνου σε επιχειρήσεις ή εκμεταλλεύσεις του ιδιωτικού τομέα και για την εναλλακτική χρήση του μειωμένου ωραρίου ως άδειας για φροντίδα του παιδιού καλύπτεται αποκλειστικά και μόνο από τις ρυθμίσεις της εκάστοτε ισχύουσας Εθνικής Γενικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας (Ε.Γ.Σ.Ε.Ε.), σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 9 της Ε.Γ.Σ.Ε.Ε. των ετών 2004-2005».

Χρήσιμο θα ήταν, εν προκειμένω, να διευκρινισθούν οι λόγοι οι οποίοι καθιστούν την προτεινόμενη ρύθμιση γνήσιο ερμηνευτικό νόμο (κατά την έννοια του άρθρου 77 παρ. 2 του Συντάγματος, οπότε έχει αναδρομική ισχύ, ανατρέχοντας στον χρόνο ψήφισης της ερμηνευόμενης διάταξης), και, συ-

γκεκριμένως, κατά πόσον η ερμηνευόμενη διάταξη έχει ασαφή ή αμφίβολη έννοια (η προϋπόθεση της ασάφειας ελέγχεται δικαστικώς, βλ. ΣτΕ [Ολ] 5123/1996, Αρμ. 1996, σελ. 1531, ΣτΕ [Τμ. Β΄] 2700/2003, ΔΦΝ 2004, σελ. 1247), ή περιέχει κενό ή αντινομία, στοιχεία, δηλαδή, τα οποία δημιουργούν αβεβαιότητα και, ως εκ τούτου, καθιστούν αναγκαία την ερμηνεία της κατά τρόπο που να της προσδίδει συγκεκριμένη πλέον έννοια (βλ. Π. Παραρά, Σύνταγμα 1975-Corpus, II, Κοινοβουλευτικό Δίκαιο, άρθρο 77, 1985, αρ. 3, σελ. 471 επ., Φ. Σπυρόπουλο, Συνταγματικό Δίκαιο, 2006, σελ. 100).

Περαιτέρω, επισημαίνεται ότι η ειδική παροχή προστασίας μητρότητας του άρθρου 142 του ν. 3655/2008 αποτελεί ασφαλιστική παροχή και συναρτάται προς τη σχετική ασφαλιστική σχέση (πρβλ. ΣτΕ 1889/2000), ενώ οι διοικητικές πράξεις που αφορούν τη χορήγησή της εκδίδονται κατ' επίκληση διατάξεων που εντάσσονται στο πλαίσιο της νομοθεσίας περί κοινωνικής ασφάλισως. Για τον λόγο αυτό, η διαφορά που γεννάται από την απόρριψη αιτήματος για τη χορήγηση της ειδικής αυτής παροχής δεν αποτελεί ακυρωτική διαφορά υπαγόμενη στην αρμοδιότητα του Συμβουλίου της Επικρατείας, αλλά ανήκει, κατά το άρθρο 7 παρ. 1 περ. α΄ του ν. 702/1977, ως διοικητική διαφορά ουσίας, στην αρμοδιότητα των τριμελών διοικητικών πρωτοδικείων (ΣτΕ 1851/2010, ΕΔΚΑ 2010, σελ. 569).

12. Επί του άρθρου 51 παρ. 3

Η φράση «(...) όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 4 του π.δ. 53/1991» θα ήταν ορθότερο να αντικατασταθεί από τη φράση «όπως ισχύει».

13. Επί του άρθρου 55 παρ. 2

Η προτεινόμενη ρύθμιση δεν φαίνεται να ρυθμίζει άλλως το ζήτημα της έναρξης ισχύος του άρθρου εν σχέσει προς τη γενική διάταξη του άρθρου 91, συμφώνως προς την οποία, «Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από την ημερομηνία της δημοσίευσής του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επί μέρους διατάξεις». Επομένως, θα ήταν, ενδεχομένως, σκόπιμο να απαλειφθεί.

14. Επί του άρθρου 63 παρ. 6.ε. και στ.

Α. Με τη ρύθμιση της παρ. 6.ε. ορίζεται ότι ο εργοδότης υποχρεούται να λαμβάνει από την ηλεκτρονική σελίδα της διαδικτυακής υπηρεσίας του Ι.Κ.Α.-Ε.Τ.Α.Μ. απόσπασμα ατομικού λογαριασμού ασφάλισης για τα απαιτούμενα σε αυτόν πρόσωπα και να το παραδίδει σε αυτά «για την ενη-

μέρωσή τους» κάθε εξάμηνο (πρβλ. την καταργούμενη διά του παρόντος παρ. 8α) του άρθρου 26 του α.ν. 1846/1951, η οποία καθιερώνει υποχρέωση του Ι.Κ.Α. να γνωστοποιεί ανά εξάμηνο στους ασφαλισμένους του τα Αποσπάσματα Ατομικών Λογαριασμών τους).

Συμφώνως προς την Αιτιολογική Έκθεση, η ισχύουσα ρύθμιση τροποποιείται «ώστε να λαμβάνουν και αυτοί [οι εργοδότες] γνώση των εγγραφών της ασφαλιστικής ιστορίας για τα απασχολούμενα σε αυτούς πρόσωπα, που δημιουργήθηκαν βάσει των ΑΠΔ που αυτοί υπέβαλαν». Το σχετικό σημείο θα ήταν, ενδεχομένως, χρήσιμο να αποσαφηνισθεί.

Β. Με τη διάταξη της παρ. 6.στ. ορίζεται ότι «Απόσπασμα Ατομικού Λογαριασμού Ασφάλισης με τις εγγραφές της αιτούμενης περιόδου, τηρουμένων των διατάξεων του ν. 2472/1997 (Α' 50), μπορούν να λαμβάνουν και πιστοποιημένοι φορείς που με βάση την ισχύουσα νομοθεσία, για τη χορήγηση παροχών στους ασφαλισμένους τους ή για οποιοδήποτε άλλο λόγο, χρησιμοποιούν στοιχεία ασφάλισης στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ».

Συμφώνως προς το άρθρο 8 παρ. 7 του α.ν. 1846/1951, ως Απόσπασμα Ατομικού Λογαριασμού νοείται «το έγγραφο με το οποίο ενημερώνεται ο ασφαλισμένος για τα στοιχεία απασχόλησης, αμοιβής και ασφάλισης που προκύπτουν από την επεξεργασία και τον έλεγχο των Α.Π.Δ. [Αναλυτικών Περιοδικών Δηλώσεων]». Τα περιεχόμενα στο Απόσπασμα Ατομικού Λογαριασμού ορίζονται στην τροποποιούμενη, πλέον, διά του προτεινόμενου άρθρου 63, παρ. 8 του άρθρου 26 του ανωτέρω α.ν., και περιλαμβάνουν στοιχεία του εργοδότη, τις αποδοχές του εργαζομένου, τις ημέρες ασφάλισης, τον κωδικό ασφάλισης και τα λοιπά στοιχεία που προκύπτουν από τη μηχανογραφική επεξεργασία των Α.Π.Δ. τα οποία υποβλήθηκαν από τους εργοδότες για τη χρονική περίοδο αναφοράς.

Όπως έχει κριθεί, το ονοματεπώνυμο ή η επωνυμία συγκεκριμένου εργοδότη, ο χρόνος συγκεκριμένης απασχόλησης και οι συγκεκριμένες αποδοχές που αναλογούν σε αυτή την απασχόληση συνιστούν απλά δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Αντιθέτως, στοιχεία που αναφέρονται ειδικότερα στην υπαγωγή των υποκειμένων στις κοινωνικές ασφαλίσεις του Ι.Κ.Α. συνιστούν καταρχήν ευαίσθητα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα (βλ. Α.Π.Δ.Π.Χ. 34/2007), εφόσον παρέχουν πληροφορίες ως προς την κατάσταση της υγείας των υποκειμένων [(βλ. ΣτΕ 2683/2010 και Α.Π.Δ.Π.Χ. 10/2009) ή την κοινωνική πρόνοια [ήτοι «δεδομένα που αφορούν σε εν γένει κοινωνικοασφαλιστικές παροχές που σχετίζονται με τη λήψη από ευάλωτες κοινω-

νικές ομάδες (π.χ. ορφανά, αναπήρους, ανέργους) ειδικών παροχών και επιδομάτων από το κράτος» (βλ. Α.Π.Δ.Π.Χ. 1/2009), όπως είναι, επί παραδείγματι, η ιδιότητα προσώπου ως ανέργου ή/και δικαιούχου επιδόματος κοινωνικής πρόνοιας από τον ΟΑΕΔ (βλ. Α.Π.Δ.Π.Χ. 2/2010 και 10/2009)] (αντιπρβλ., όμως, και ΕφΑθ 673/2009, συμφώνως προς την οποία, τα αναφερόμενα στην ισχύουσα παρ. 8 του άρθρου 26 του α.ν. 1846/1951 στοιχεία ασφάλισης, όπως και τα ποσά που λαμβάνει κάθε επιδοτούμενος άνεργος από τον Ο.Α.Ε.Δ., αποτελούν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα).

Υπό το φως των ανωτέρω, και προς εκπλήρωση, ιδίως, της αναγκαίας προϋπόθεσης συνδρομής σαφούς και καθορισμένου σκοπού για τη νόμιμη επεξεργασία των ανωτέρω στοιχείων, ο όρος «για οποιοδήποτε άλλο λόγο» χρήζει εξειδίκευσης. Επίσης, θα ήταν, ενδεχομένως, σκόπιμο να διευκρινισθεί εάν ο όρος «πιστοποιημένοι φορείς, που με βάση την ισχύουσα νομοθεσία (...) χρησιμοποιούν στοιχεία ασφάλισης στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ», αφορά αποκλειστικώς δημόσιες υπηρεσίες, όπως φαίνεται να νοείται στην Αιτιολογική Έκθεση (σελ. 38).

15. Επί του άρθρου 63 παρ. 8

Με την παρ. 8 του άρθρου 63 του Νσχ εισάγεται ερμηνευτική διάταξη της παρ. 6 του άρθρου 44 του ν. 3986/2011, συμφώνως προς την οποία, «προκειμένου για μισθωτούς, το ποσό της μηνιαίας σύνταξης γήρατος ή αναπηρίας για 35 έτη ασφάλισης ή 10.500 ημέρες εργασίας δεν μπορεί να υπερβαίνει, χωρίς τα οικογενειακά επιδόματα, το 80% των κατά τις οικίες διατάξεις των ασφαλιστικών οργανισμών και τις διατάξεις του άρθρου 50 του ν. 2084/1992 μηνιαίων συντάξιμων αποδοχών. Επίσης το ανωτέρω ποσό σύνταξης δεν μπορεί να υπερβαίνει, συμπεριλαμβανομένων και των οικογενειακών επιδομάτων, το 4πλάσιο του κατά το έτος 1991 μέσου μηνιαίου κατά κεφαλή ΑΕΠ αναπροσαρμοζόμενου με το εκάστοτε ποσοστό αύξησης των συντάξεων των δημοσίων υπαλλήλων».

Σχετικώς με την ανωτέρω διάταξη, ισχύουν αναλογικώς, εν προκειμένω, οι επισημάνσεις της Παρατήρησης επί του άρθρου 36 παρ. 2, δεδομένου μάλιστα ότι η προτεινόμενη ρύθμιση ούτε χαρακτηρίζεται από την Αιτιολογική Έκθεση του Νσχ ως «ερμηνευτική διάταξη» ούτε προκύπτει εάν η ερμηνευόμενη έχει ασαφή ή αμφίβολη έννοια, ή περιέχει κενό ή αντινομία, στοιχεία τα οποία δημιουργούν αβεβαιότητα και, ως εκ τούτου, καθιστούν αναγκαία την ερμηνεία της.

16. Επί του άρθρου 68 παρ. 3 περ. α)

Με την προτεινόμενη ρύθμιση, ως πλεονάζον εκπαιδευτικό προσωπικό θεωρείται εκείνο «που κατά την έναρξη του διδακτικού έτους 2010-2011 (1.9.2010) υπηρετεί σε εκπαιδευτικές μονάδες του Οργανισμού, [ΟΑΕΔ] η ειδικότητα με την οποία υπηρετεί βρίσκεται σε αναντιστοιχία με την εφαρμογή των εκπαιδευτικών πολιτικών του Οργανισμού (...)».

Ο όρος «αναντιστοιχία με την εφαρμογή των εκπαιδευτικών πολιτικών του Οργανισμού» χρήζει διευκρίνισης, ιδίως ως προς τον τρόπο δήλωσης της εκπαιδευτικής πολιτικής του Οργανισμού, που οφείλει να είναι διαφανής, όσο και τα κριτήρια διά των οποίων θα διαπιστώνεται ακολούθως η αναντιστοιχία της ειδικότητας του υπηρετούντος προσωπικού προς την εφαρμογή της ανωτέρω πολιτικής, ώστε να καθίσταται, εν τέλει, εφικτός και ο δικαστικός έλεγχος των αναφερόμενων στο άρθρο πράξεων μετάταξης.

17. Επί του άρθρου 75

Το προς ψήφιση άρθρο τιτλοφορείται «Ρυθμίσεις Προσωπικού ΓΓΚΑ και ΦΚΑ» και έχει περιληφθεί στο Κεφάλαιο Ζ΄ του Μέρους Β΄, «Θέματα Διοικητικής Οργάνωσης ΓΓΚΑ και εποπτευόμενων ΦΚΑ».

Εν τούτοις, με τις παρ. 1 έως 3 προτείνεται η επέκταση συνταξιοδοτικών ρυθμίσεων σε υπαλλήλους του Υπουργείου Εξωτερικών και υπαλλήλους των ΟΤΑ. Οι εν λόγω διατάξεις εντάσσονται, κατά συνέπεια, συστηματικώς στο Κεφάλαιο Β΄ του Μέρους Β΄ του Νσχ, υπό τον τίτλο «Ρυθμίσεις ασφαλιστικού περιεχομένου».

18. Επί του άρθρου 77 παρ. 10

Με την προτεινόμενη διάταξη προστίθεται εδάφιο «στο τέλος του πρώτου εδαφίου της περίπτωσης α΄ της παρ. 4 του άρθρου 48 του ν. 2676/1999 (Α΄ 1), ως εξής: «Από τις ανωτέρω αρμοδιότητες εξαιρείται η εκδίκαση υποθέσεων που αφορούν στη δυνατότητα των Επιτροπών αυτών να προσαυξάνουν με ασφαλιστική αναπηρία το ποσοστό της ιατρικής».

Με την ως άνω περίπτωση α΄ της παρ. 4 του άρθρου 48 του ν. 2676/1999 αντικαταστάθηκε η περίπτωση α΄ της παρ. 2 του άρθρου 2 του ν.δ. 3710/1957, με την οποία είχε αντικατασταθεί το άρθρο 4 του, από 11-5/26-6-54, β.δ., περί Τοπικών Διοικητικών Επιτροπών (Τ.Δ.Ε.) του ΙΚΑ.

Κατά τη εν λόγω διάταξη του ν. 2676/1999, η Τ.Δ.Ε. «αποφαίνεται επί των ενστάσεων κατά πάσης φύσεως αποφάσεων του διευθυντή του Υποκ/τος ΙΚΑ που αφορούν την ασφάλιση, τη διάρκεια της ασφαλιστικής σχέσης, τον

υπολογισμό και την καταβολή των εισφορών, την πραγματοποίηση των ασφαλιστικών παροχών και οποιοδήποτε άλλο θέμα της αρμοδιότητάς του και επιλαμβάνεται τον ουσιαστικό και νομικό έλεγχο της ορθότητας αυτών».

Περαιτέρω, κατά το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης α' της παρ. 4 του άρθρου 48 του ν. 2676/1999, «Κατά τον έλεγχο η τοπική διοικητική επιτροπή ερευνά ελευθέρως τα πραγματικά και νομικά της υπόθεσης στοιχεία. Δύνатаι για την ανεύρεση της αλήθειας να καλέσει οποιονδήποτε για τη λήψη πληροφοριών, να εξετάσει μάρτυρες, να ενεργήσει αυτοψία, να προκαλέσει ιατρικές γνωματεύσεις, να ζητήσει πληροφορίες από κάθε αρχή και να λάβει υπόψη της οποιοδήποτε έγγραφο στοιχείο, χωρίς να δεσμεύεται από τα υποβληθέντα έγγραφα, αποφασίζει δε ελευθέρως και κατά συνείδηση, σύμφωνα όμως προς το νόμο και τους κανονισμούς του ιδρύματος».

Υπό το φως των ανωτέρω, θα ήταν νομοτεχνικώς αρτιότερο, η προς ψήφιση προσθήκη να γίνει σε αναφορά προς το άρθρο 4 του, από 11.5/26.6.54, β.δ., και, μάλιστα, προς το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης α' του άρθρου αυτού, όπου προσδιορίζεται η εξουσία της Τ.Δ.Ε., να αναδιατυπωθεί δε ως ακολούθως: «Δεν δύναται, όμως, να προσαυξήσει το ποσοστό της ιατρικής αναπηρίας με ποσοστό ασφαλιστικής».

19. Επί των άρθρου 78 παρ. 1 και 3

Κατά τις προς ψήφιση διατάξεις «συστήνονται» Υπηρεσιακά Συμβούλια και «συστήνεται» Υπηρεσιακό Συμβούλιο, αντί των ορθών «συνιστώνται» και «συνιστάται», αντιστοίχως.

Ο τύπος «συνιστάται» χρησιμοποιείται, εξ άλλου, στη διάταξη της παρ. 1 του προτεινόμενου άρθρου 88.

20. Επί των άρθρων 81 και 82

Τα προτεινόμενα άρθρα του Κεφαλαίου Ζ' του Μέρους Β', «Θέματα Διοικητικής Οργάνωσης ΓΓΚΑ και εποπτευόμενων ΦΚΑ», αφορούν αφενός τα στοιχεία της ληξιαρχικής πράξης θανάτου, ιδίως, τον Αριθμό Μητρώου Κοινωνικής Ασφάλισης (ΑΜΚΑ) του θανόντος, καθώς και την υποχρέωση του Ληξιάρχου να ενημερώνει την «Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση Κοινωνικής Ασφάλισης Ανώνυμη Εταιρεία» σχετικώς προς τις εκδιδόμενες ληξιαρχικές πράξεις θανάτου (άρθρο 81), αφετέρου δε την εφάπαξ αποζημίωση ασφαλισμένου (άρθρο 82). Κατά συνέπεια, εντάσσονται συστηματικώς στο Κεφά-

λαιο Β΄ του Μέρους Β΄ του Νσχ, υπό τον τίτλο «Ρυθμίσεις ασφαλιστικού περιεχομένου».

Αθήνα, 18.7.2011

Οι εισηγητές
 Αθανασία Διονυσοπούλου
 Επιστημονική Συνεργάτις
 Δημήτριος Κανελλόπουλος
 Προϊστάμενος του Τμήματος
 Διεθνών και Αμυντικών Μελετών
 Ανδρέας Κούνδουρος
 Προϊστάμενος του Τμήματος Ευρωπαϊκών Μελετών
 Δημήτρης Βασιλείου
 Γεωργία Μακροπούλου
 Ειδικοί Επιστημονικοί Συνεργάτες

Ο Προϊστάμενος του Τμήματος
 Μελετών Οικονομίας, Περιβάλλοντος και Τεχνολογίας
 Κώστας Παπαδημητρίου
 Αν. Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
 Επιστημονικών Μελετών
 και α.α.
 ο Προϊστάμενος του Β΄ Τμήματος
 Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
 Στέφανος Κουτσουμπίνας
 Επ. Καθηγητής της Νομικής Σχολής
 του Πανεπιστημίου Θράκης

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
 Κώστας Μαυριάς
 Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών